

af en ganske anden Bestaaffenhed. Der maa siges, her er en Sag, hvorom der har været Strid med Rigsraadet; vi have troet at burde sætte vore bestemte Fordringer igjennem, og da Rigsraadet kunde indsee, at Landet trængte til Loven, har det til Slutningen maattet sige Ja. Ifsald nu Kongen er af den samme Mening som Rigsraadet og synes, at Loven burde have været saaledes, som Rigsraadet havde forlangt, og spørger, om der da ikke kunde regjeres med den, og der da svares: Jo, det kunde der nok, men vi synes bedre om den, saaledes som vi foreslog den, saa kan Kongen ikke sige Andet, end at, da I saaledes allerede have dømt i Jer egen Sag og disponeret over, hvad der ikke var Jert Eget, saa har jeg jo Intet at afgjøre. Men, da Folket dog trængte til Loven, og jeg ikke nu kan faae den forandret, saa er jeg vel nødt til at gaae ind derpaa. Kongen er underkastet den samme moraliske Tvang som Rigsraadet og Folket, og derved er Kongemagten forringet. Det er denne Anse, jeg især har ved § 45, som jeg ikke tidligere har havt Leilighed til at udvikle, da mit Foredrag var blevet saa langt. Jeg kan meget vel indsee Grunden til, at Ministeriet har ønsket Betoet stillet saaledes, og det er en meget vigtig Grund. Under den Behandlingsmaade, som vi hidtil have havt af Sagerne, have jo Ministrene været vante til at fremkomme med Lovudkast, der ofte havde en temmelig absolutistisk Charakter. Regjeringspersonalet, Ministrene, vare vante til, at Lovene gaves absolut, Ministrene havde ikke andre Kræfter til at frembringe Lovudkast, end de, de havde arvet fra den gamle absolute Tilstand, og disse

Kræfter gif uvilkaarligt i den samme Retning, hvortil de havde været vante; Ministrene have stadigt forsvaret Lovene i deres Detail i en ganske absolut Aand. Men naar de saa kom til Kongen og kom i det Tilfælde, at de skulde tilraade Betoet, saa stode de paa det constitutionelle Standpunkt, saa blev Spørgsmaalet: Kan der regjeres med Loven, som den er, eller ikke? saa passede ofte det tidligere Forsvar i Thinget kun slet til den Erklæring, man nu ikke kunde Andet end afgive. At denne Stilling kunde synes ubehagelig, det kan jeg godt forstaae. Men det er aldeles nødvendigt, at Ministrene forblive i den Stilling; thi det er den eneste Maade, hvorpaa efterhånden en virkelig, til det constitutionelle System svarende Behandlingsmaade af Loven kan blive til Virkelighed. Det er den constitutionelle Fremgangsmaade, man nu vil vende sig fra ved den Maade, Betoet er stillet efter Udkastets § 45; men derved bliver Kongens Magt og Stilling i Forhold til Lovgivningsfager forringet.

Da Sagen forholder sig saaledes, troer jeg, at det Forslag, som vi i Formiddags hørte af Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 3die Valgfreds (Ploug), vil i sin Virkning falde ganske sammen med det, der er fremsat af Rigsdagsmanden for Odense Amts 2den Valgfreds (Grundtvig); og jeg kan ikke see rettere, end at Regjeringen maatte kunne gaae ind derpaa. Der er sagt, at Regjeringen umuligt kan gaae tilbage til Rigsraadet. Det skal jeg ikke indlade mig paa, det kan jeg ikke bedømme, da jeg ikke veed, hvilken Stilling Regjeringen har sat sig i til Rigsraadet.